

اداره خانہ سی
بالکسری قایدان زادہ اولتندہ دائرہ مخصوصہ

آدرس: بالکسری - چاغلائان مجموعہ سی

مسکمرہ موافق آثار مع المنویہ درج
اولتورہ درج ایدلہ من اوراق اعادہ ایدلہ من

آونہ نثر اطلی

سنہ لکی: ۱۸۰۰ غروبش

آلی آیفی: ۱۰۰۰ د

چاغلائان

ازہ بسر کونڈہ بر جہانار د اوی، علمی، مجموعہ

نسخہ سی (۷,۵) غروبش

۲۰ تشرین اول ۳۶۱ صالی

۱ صالی: ۱

مدرجات

م. م. ت	[شعر]	م.	چاغلائان نچین جہانور
ا. عادل	[شعر]	فرستہ	مضمر ذہنیتہ
صباح البیہ	[شعر]	سُرقی	رباعیہ [عمر خیامدن] رفعت احمد
م. ز.	[شعر]	سُرقی	مُشترک غزل
برہانہ	[مثنویہ]	غیر شدہ	نہیمہ قنبر [شعر]
کلن یازیلر			غزل [شعر]
موری علی	[شعر]	آئینہ	غزل [شعر]
صباح البیہ	[شعر]	میر باد	بور [شعر]
نہفت	[شعر]	فرااد	آفتاب [شعر]
مروت	[شعر]	کوکل	زوالی آی [مثنویہ]
★		فایز الی معومات	زادہ زانہ رومو [فلسفی تحلیل]
		شونہ	بر مکینوب [حکایہ]
			میر [شعر]
			کول [لامازین دن]
			ہکمت قنبر غنبلری

علمی و فلسفی تحلیل | ژان ژاق روسو حیات و فلسفه سی | بابا گسر : امیر ملی

مقدمه

« چاغلایان » صحیفه‌ارنده اون سکرنجی عصرک چوق مهم و شایان دقت بر سیاسی تدقیق ایده جگزر . معما آلود فکر لریله فکر عاننده اساسی : انقلاب یایان ژان ژاق روسو توروک منورلرینک دقتله تمقیب ایده جگتری بر موضوعدر . بو مقدمه ایله روسونک یتیش، یکی دیزک خصصیتلرینی ، کندی فلسفه سنک عمومی خطر لریله سجه سنی بالا خرده دین ، تربیه ، جمعیت حقنده کی فکر لرینی مجملآ آکلا تمغه چالیشاجنر .

بو بویوک آدم انسانیه یکی بر وجهه استقامت تسین ایتدی . « حقیقتک ، سادتک ، بدارتک ، ایلیکک منبی ، حسیات ؛ اضطرابک ، ظامک ، سفالتک مشائی ده عقل . و ذکادر » دعواسنی پارلاق و قدرتی بر لیسانله مدافه ایتدی . روسو چوق مؤثر اولشدر . چونکه او ، دوشوندیکنی یاشامش و حیاتک فلسفه سنی یاشمشر . واقعا ژان ژاق اختلالر یاشمش ، حکومتلر ده ویرمش بر انقلابی دکدر . فقط حیاتک بتون سفالتلرینی ، جمعیتک بتون اضطرابلرینی ، ایچین ، ایچین دویمش ، اثرلرنده بونلری اک یوکسک بر هیجانله افاده ایدرک بیوک فرانسر انقلابنک تملرینی آتمشدر . فرانسه زمتنک روحنی و معنویاتی بو آدمک کتابلری قدر آتشدین ، اختلالی حاضر لایان هیچ بر اثر کوستریله من . روسو بلکه هیچ موجود اولمایان موصوم بر ریاضی بی تصویر ایدرکن مفکوره سنده یاشایان مسعود بر استقبالی ترنم ایدیوردی . طبیعت و « الله » قارشینسنده اجتماعی و صنهی رابطه لری استحقاق ایدن بو آدمک حقسنلره عصیان ایدن کور سسنی بشریت ده اوزون مدت خشوعله دیکلیه جکدر .

۱۷۴۹ ده دیژون آفاده میسی هیچ فرقه واره مقسزین مهم بر مسئله یه تماس ایدرک هنوز اویویان بر استداده بردن پارلامسنه سبب اولدی . کوزل بر یاز کونی روسو

« وتسن » ده محبوس بولنان دوستی « دیدرو » بی زیارت اینک اوزره یایا اولارق یوله جیمه شیدی . صبر کنارنده بر آعاجک کولکسی آتنده دیکله نیرکن کوزلری آلتده کی مجموعه نک بر فقره سنه تصادف ایتدی . او آنده قابنک شدنله چارپدینی خس ایدن ژان ژاق روسو بو سبتون یکی بر شخصیت اولدی . باشقه بر عالمک اسرارینه واقف اولمش مجذوب بر آدم وجدیله کوز یاشلری دوکدی . بو فقره ایله « دیژون » آفاده میسی صوریوردی : « علوم ایله صنایع قیسه نک ترقیسی اخلاکک تصفه سنه مدار اولدی ؟ » در حال انه قلمی آلدی ، مشهور لفظنک بر پارچه سنی یازدی . بالا خره بتون اثرلرینی تدقیق ایدرکن کوره جگزرکه بو کوچوک اثرده مدافه ایتدیکی دعوا دیکر کتابلرنده بر آز داها انکشاف ایدرک عین هیجان و عین شدله ایلری سورولمشدر . روسونک بو دعواسی طبیعتله مدنیت آراسنده کی تئنادایدی . یتیشدیکی دورده عقل و ذکاکک سلطنتی حاکی . حسیاتک ضعیف برکولکک سنندن بشقه بر شی دکادی . بشریتی آزدن ، مضطرب ایدن ، سفالت ایچنده یاشاتان هب جهالتدی . رفاه ، سعادت و حقیقت عقلک یولیه بولنه بایردی . فی الحقیقه تا دورانتباهده باشلایان بر جریان اون سکرنجی عصرده اک یوکسک درجه سنه واصل اولمش ، بتون امیدلر یالکز عقله و عامه توجه ایتش ایدی . علوم طبیعیه نک یکی اصوللرله ترقیسی ، یکی فلسفه نک جرأتکار فکرلری هب بو امیسی قویه ایدیوردی . ملخاهه فرانسه ده کی « آلسیقلو په دیست » فیلسوفلر بوجریانک باشنده ایدیلر . اونلر مانییه ، اسکی اعتقاد و غشهلره مدهش بر جدال آچدیلر . استاد ایتدکلری پرنسپ انکلیز فیلسوفلرندن « لوق » ک اختیاریه سی [۱] ایدی . هر شی تجرب به دن

[۱] اختیاریه علمه نرک اساسی تجربده بولان مسک فانی در .

مشتقدردعواسی «آنسیقلوپه دیست» لرایچون اساسدی .
بو قاعدهیه اجتماعی مؤسسەلەره ، غەنەلەه تطبیق ایدەدک
عین نتایج الدە ایدلک ایستدیوردی .

بو جریان حیاتک اسکی مفهومیلرینی اسکی طرز حرکت
قاعدهلرینی تجربه محکمه ووزارق تحلیل ایدیور . بالنتیجه
بو مؤسسەتک ، دولت مقایزە ماسنک ، کایسا قواعد و اؤامر -
ینک هیچ بر تجربه استناد ایتدکاری کوریلارک حیلە
واحتراسک دیغوردینی برنتیجه اولارق تانی ایدیلیوردی .
بناءً علیہ ماغی ایلە قوتلی بر قطع علاقە حاصل اولمشدی .
روسوده «آنسیقلوپه دیست ل» کی عصرینک اعتقاداتند ،
اخلاقند ، غەنەلرند ، کایسانک نظامندن مشتکی ایدی
فقط او ، مسئلەینی بستیون بشقە بر قطعەدن تدقیق ایتدی .
دهاسیله مدنیت دعواسنی تام روخندن قاورادی .

دیژون اقاده میسنک سؤالە (۱۷۵۰) دە ویردیکی
جوابده جوشقون حسلرینە ترجمان اوله رق ادعا ایتدی که :
یتون فئالقلر ، بتون اجتماعی یارالر ، سفائلر هپ طبیعتله
مدنیت آراسندە کی تضاددن منبشدر . سفالت بشریە
سبب ملکات انسانیه ایلە اختیارات بشریە آراسندە کی
آهنگسزلکدر . روسونک طبیعتدن آکلادینی مناسبات ،
درونیاک ، حریت ، ایلاک ایدی . مدنیت ایسه حیات جبری ،
متعاق ، متفکرو اسیر یاپیوردی . بونطق مظهر مکافات اولان
روسونک مبداء برقی اولدی . چوقیکی و شخصی فکرلری
احتوا ایدن بو اثر بر چوق نقطەلرند حقیقت و معما انکیز
اولقله برابر اسلوبنک حرارت و شدتله هر کسک نظاردقتی
جلب ایتدی . مؤلفه مستثنا بر شهرت تأمین ایتدی .
روسو مثلاً دییوردی که : « بزم روحلریمز ؛ صنایع و علوم
تکامله دوغری کیتدکجه بوزولمشدر » بو بوکا نمائل
فکرلری آیری ، آیری نظر اعتباره آلیرسهق اولنلری
چوروتک امکانی بزم ایچون پک بسطدر . فقط روسونی
بوصورتله تدقیق ایتک فلسفی بر ذهنیت اثری دکلدز . او بر
کلدر و برسیستمدر دهاسی ، بویوککی بو (کل) ک ایچنده
نمایاندر .

روسو زمانندە چوق یا کلش آکلاشادی . اسلوبنک
جاذبه و قدرتیله ادبیات عالمی ییلا صارحان بو نطق ظن

ایدلادی که : علی الاطلاق عالمه ، مدنیتله قارشینی بر هجومدر .
بو یوزدن اک اینی ارقیداشلری کندیسنه دشمن اولدیلر .
بو دورک اک شایان دقت بر سیاسی اولان « وولتر » ک
نظرندە روسو یکیلکە مخالف بر خصم تلقی ایدلدی . وولتر
قوتلی بر مجادله ایلە کلیسانی ، کایسا افکار اعتقادینی بیتمه
چالشیوردی . روسوده وولتر درجه سنده اسکی طرز
حرکتک ، دولت نظامتنت آمانسز بر خصمی ایدی .
نقطه هر ایکسندە عین دعوانک طرز رؤیتی فرقلی ایدی .
بناءً علیہ روسو هم محافظه کارلرک ، هم مفراط ایلرلرک
مخالفی اولدی . روسو جوشقون بر حسله « مایعیت ، طبیعت »
دییه باغیر یوردی . حالبوکه اجتماعی مؤسسەلرک هیچ
برسی اونک سوردیکی طبیعتله اوینون دکلدی . انسانلری
طبیعتدن اوزاقلاشدیران ، اسارت و سفالتە محکوم ایدن
عامللری عقل و ذکا ک انکشافندە بولیوردی . یالکیز
دقت ایتک لازمدر که : روسو بیوک دهالرک ، اوریزینال
شخصیتلرک قارشیسندە دائماً حرمتله اکیلمشدر . او ،
تالی درجهده کی فمالیت ذهنیهیه معارضدی . دوغریدن
دوغری به طبیعتک تشدیددیکی ، کندی حمله استعدادلری
ایلە بشریت تاریخنندە مهم روللر ایفا ایدن بیوک آدملری
تقدیرله یاد ایدیور . روسو عصرینک جریان علمی و فلسفینی
پک خفیف بولدی . بودورک مدنیتندە ابداعیلک ، صحت
وقوت یوقدی . هیچ بر مؤلف و محرر دره ابداع قدرتی
کور میوردی . او اداعی اثرلر عاشقی بر اثرندە دییور که :
« پک آز مقدارده انسانلر حقیقتک کیزلەندیکی پردەینی اوندن
هیچ ضرر حس ایتکسزین قالدیر ایلرلر و بونلر بشریتک
شرقی ، مشعلەسی درلر » روسونک بوایلک نطقندە مدنیت
مسئلەسی پک معمالی و مفراط بر شکلدە تنقید ایدامشدر .
مؤلفک بالاخره سحیەسنی تدقیق ایدرکن کورە جکز که :
بو ، اونک شخصیتند ، سحیەنک خصوصیتند ایلری
کشدز . روسو قوری بر منطق قناسیله مدنیت مسئلەسنی
دوشونته مش بالعکس روحنک بحر انزینی ، قلبنک
اضطرابلرینی ، یشادینی و دویدینی شیلری آکلاتشدی .
اثرینک معمالی اولماسی فکرلرینک یوکسک وجدو هیجان
ایچنده دوغماسندن ، بالاخره تفکر زمانلرندە بونلری

متنی
نکین

بر مکتوب

مار ۹۱ پرده ویه تطبیقا
سعاد مکریم خاندن نجلا خانه

نجلا جنم ،

بکتوزك تازه ، سرین قوروسنده قول قوله كزرکن ،
خاطر لایورمیسك ، یکدیگر تزه بر وعده بولونشدیق . ایشته
بوکوجوک مکتوب اسکی بروعدی اینا ایلر بر ، زدن ، کنج
قیرلردن کیزلنن سرک برده سنن قالدیراجق . کوریه ، سنک دیدیک
کئی هنوز چوجوق کورون سعادجنک برنجی دفعه اولارق
خام اولور : « سعاد مکریم خام افندی ! » . اوخ کوچوک
نجلا جنم بیلک بو نه قدر تحف ! ..

سکا دپنی حکیه ایدم حکم ، آبی دیکله ! .. یالکز
مکتوبی اوقودقن صوکر امان بیرت . . . آنهکک آله کچرسه
کپازه اولدیم کوندر .

آشنالردن مرکب صهییبی مجله سز داغیلدینی زمان تقریباً
اقتشامک ساعت اونو ایدی . آشنه مله بن آغلاشیرکن بابام جدی ،
متین کورونمک چالیشان بر وضعیتله مکریم بکک آلی صیتور .
ایشته شمعی ارن کویته حرکت ایدن واغونده یالکز ! ..

آز قالدی . آبرلادن اول آنه مک بنی کیرلیجه یقلا یه رق
سوله دکلی اونیونورد . هیچ قیرقارله انقطاعه اوغرادیغی ایچون
بو یوک برقمی ایشیده مدیکم بر قونفرانس ویردی ! « قلدیناق
وظائف ! ایشته زوجکک ایشته دیک بوندن عبارت ... نکاحه
کرامت واردر » کله رینی خاطر لایورم . فقط با خصوص حالا او
اونو تامادیم بر جمله بنی متأثر ایدی :

« بو سکا بدایتده یک خارق العاده کلجک سوکیلی قیزم .
فقط کورمه جکک که کیتدجه آلیشایور »

ایشته استاسیوندمیز . بیاتر ، بکتر ، دهانه بیلیم بن
زوجکک آلری بوتون بونرله دولو . . . شمدوفر مأمورلردن
برله ده غاوغا ایدیور و باغیرور : « سزی شکایت ایدم حکم
قومانی مدیریتنه ! » بن کندی کیمیه حیرت و تعجیله سوریدیورم :
« بو آدم کیم بن نه مناسبتله برابر بولیدیورم ؟ »

منتظم و مرتب برشکاده طوپلایوب افده ایدمه مسندن
میتولددر . زواللی روسو تفکر ساعتلیله حسن ساعتلرند
بسیه بتون آری بر آدمی . بر قیز کیز تیسنده ، برده
کنارنده طبیعتک کوزه لالکلی بنی سیر ایدرکن ذویدقلی بنی
واضح بر فکر و دستور حالته قلب ایدم وردی . طبیعت
ایله مدنیت آراسنده کی تضادی اوبالذات نسنده یاشایوردی .
(مالمیدی وار)

زدن باشقه کیمسه بولون ایان برقو ، پارتیاندیز ! آرتق حرکت
ایدیلجک . مکریم یاغمه اوطوریور . آلری آله آلیور :
« سعاد ، سوکیلی سعاد سنکله بویله یالکز ، تمنایله یالکز .
قالتق نه سعادت ! » دیرکن آلریمک اوزرنده دود قلدینک حرارتی
دوبه یورم . بردن واغونک قابوسی آچیلور ، بر ایشیار ! ..
او قدر چیرکین ، او قدر ثقیل که بزه تریه سز ، کشاخ بر آدم
حسن ویریور . مکریم حدتله یاغمه قالدیور ، تکرار اوطوریور .
قط نه دپیلیر ؟ اختیاره دفع اولوب کیتیمی رجا ایدم سز یا ؟
زمان زمان قولانمه : « سعاد سوکیلی رفیقهم بنی بر آز
سویورمیسکز ؟ » دیور . جواب ویریورم : « نه سز ،
سومه ستم اوله نیرم می ایدم ؟ » بن کولمک یاشلایورم .

ارن کوینده ایشورز . ساعت نصف الیلی بر آز کچور .
استاسیونده بزی قاش ولد مک کرشکنه کورتورمک اوزره بکلی بن
بر آراه وار . آغلاچلر یشللکر ایچنده ایلرله یورز . میناب
چرق خفیف . بن ارافنی آدم عتله فرق یتمه یور . فقط زوجی
تقیداً کوزل دیورم . « ایشته اویتمز ! » « اوخ نه خوش »
دیبه جواب ویریورم . او اکلایور :

— بوراسی کیشدر . کوزل بر بارق ، آغاج کورودلرندن
برکوبری و عشق الهام ایدن قناریه حیویاتیلری وار ، ادبی تی
سودیکک ایچون سن مجلوب ایدمک ! ..

اوخ ، نردیم ؟ بو یوک بر تک صاونده دعام ایدیورز .
بن اننها ایله یورم . زوج یالکز اومات و بوردو شرابله
اکتفا ایدیور . صوکر ایتاق اودامزه کیتدیورز : ایشته مهم
دقیقه : مکریم بنی قوز قلا یور : « سوکیلی تو یورم ، خدمتچو به
زیله باصا یدکز زمان کیمه س . یچون امر ویردم ، فقط بنی
منون ایک ایستهمیسکز ؟ زیله باصایک بو اقام اودامزه
هیچ بر بابانچینک کیمه سنی ایشته یورم . ایشته ووالد دترس !
بن بیتیشک اوطه ده باتما کیزی بکلیه حکم . مثلاً بریکرم دقیقه
دکلی کوزدم ؟ اگر بکا احتیاجکیز ولورسه قادیه طیق . فلیق
ووروکز ! »

توولتی یابوب یورغانک آراسته بوزولمککم یچون اون
دقیقه کافی کایور .

سوکیل نجلا ، بیلک قابنده نامل بر چارپنتی وار ؟
قابو آچیلور ، ایشته مکریم ! .. کوله اما ، بن اصل باشقه بر
شینن قوز قیروردم . حیاتده برایکی دفعه سعادجه کوملا کیشش بر قاج
سیا کوردیکمی خاطر لایورم . اکر مکم م مدی یلکرمک کورسه
دماغ یو برنجی کجه دن بیتش اولاجقدی . اونو اصلا سه وه .
میه حکیم : « بوون یاشادیم مدتیجه بدبخت ولاجقدیم . باقیجه